

55^e Jaargang

Donderdag 12 maart 2020

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering
van de handhaving
van de oude
Gereformeerde beginselen

Meditatie Ambtelijke praktijk
Kerkelijk actueel
Voor de jeugd Sprekend verleden

Efeze 6: 14a: “Staat dan, de lenden omgord hebbende met de waarheid...”

De apostel Paulus acht het nodig de gemeente van Efeze op te roepen tot het aandoen van de geestelijke wapenrusting. Gods gemeente bevindt zich in bezet gebied. Er is een vijand die het op haar leven heeft voorzien. Het is nogal een vijand! Paulus waarschuwt voor de listige omleidingen van de duivel.

Als hij de diverse onderdelen van de uitrusting opsomt, begint hij met de gordel. “Omgord u met de gordel van de waarheid!” Deze oproep laat hij voorafgaan door de uitroep: “Staat dan!” Bij een strijd bevelen. Het hoort niet bij de cultuur van het leger dat er allerlei overleg en inspraak is. Alles komt aan op duidelijkheid en een gericht effectief optreden. De soldaten moeten weten waar ze aan toe zijn. Zo is het ook in de ‘militia Christi’. Vandaar dit korte en krachtige bevel: “Staat dan!”

Het eerste uitrustingsstuk is dus de gordel. Kennelijk van groot belang. De functie van die gordel is, dat je er je lenden, de heupen, mee omgordt. In de tijd van Paulus dragen de mensen lange kleding. Zowel de mannen als de vrouwen. Ook de soldaten hebben als onder- en bovenkleding hun gewone dagelijkse dracht. Maar in het gevecht, als het erop aankomt, is die lange kleding best wel lastig. Daar kun je niet zo goed mee vechten. Het zit al gauw in de weg. Daarom worden die kleren met het oog op de strijd omhoog getrokken en vervolgens met een gordel of een riem rond de heupen vastgebonden. Doet de soldaat dat niet, dan zouden die kleren hem belemmeren in zijn strijd en ze zouden hem tot struikelen kunnen brengen.

Let erop dat Paulus die gordel in verband brengt met de waarheid. “Staat dan, de lenden omgord hebbende met de waarheid...” Eerst dus die gordel van de waarheid. Waarom? Kennelijk omdat dat nodig is. Het meest nodig boven alles. Omdat de vijand het met die waarheid zo nauw niet neemt. En zijn pijlen juist op de waarheid richt.

Is dat ook zo? Ja, dat mag je wel zeggen. Tegen wie is de strijd? Dat heeft Paulus zojuist geschreven: “de geweldhebber der wereld, der duisternis dezer eeuw.” Weet u hoe de Heere Jezus hem noemt? “De vader der leugenen” [Joh. 8]. Hij heeft de leugen bedacht. Het liegen en bedriegen komt bij hem vandaan. Hij is er de vader van. Hij heeft het verzonnen, om dat te doen. Hij brengt het ook in de praktijk. Hij liegt en bedriegt doorlopend. Ja, en hij doet dat op zo’n listige en sluwe manier, dat die leugens van hem sprekend lijken op de waarheid. Hij wil ook graag dat ze voor waar worden aangenomen.

Zo is het al begonnen in het paradijs. Tegenover Eva:

“Gij zult als God zijn, kennende het goed en het kwaad...” Daar had de duivel op zichzelf beschouwd nog wel enigszins gelijk in ook. Na de zondeval heeft de mens nu ook het kwade leren kennen. Alleen – hij werd er niet gelukkig van. Laat staan dat hij gelijk aan God is geworden. Een leugen, dat was het! Het is niet bij die eerste leugen gebleven. Nog steeds is hij bezig om de mensheid te misleiden. Door allerlei leugens tot zonde te verleiden. Doet de duivel dat ook onder ons, keurige kerkmensen? Wat denkt u? Als hij de mens in de rechte staat niet ontzien heeft..., als hij zelfs de Heere Jezus niet heeft gespaard met zijn bedrieglijke praatjes – wat denkt u: zal hij dan u en mij wel sparen? Zal hij dan Gods kinderen van nu ontzien? Denk dat maar niet.

Op allerlei manieren probeert hij de waarheid geweld aan te doen. De waarheid van het Woord van God. De waarheid van de weg der zaligheid. De waarheid van de enige troost in leven en in sterven. De waarheid van het bestaan van hemel en hel. De waarheid van het gewicht van de zonde. De waarheid van de eer van God. De waarheid van... Ja, waarvan niet?! Hij liegt en bedriegt alles aan elkaar. Als hij de mens maar misleiden kan. Als hij de mens maar bij de Heere vandaag kan houden.

En het ergste is dat de mens er het oor naar richt. Zo deden Adam en Eva het. Zo doen u en ik dat van nature. Ons gebed mag wel zijn: “Heere, zend mij Uw licht en waarheid, dat die mij leiden...” Hoe zullen we bestand zijn tegen de leugens van de boze? Als de Waarheid ons heeft vrijgemaakt! Alleen door het wonder van de wedergeboorte, door het geloof aan Hem die de Weg, de Waarheid en het Leven is, ontvangen we kennis aan de waarheid. Kennis van de waarheid, en liefde tot de waarheid. Waarheid en oprechtheid. Het gebed van de ware christen is en blijft: “Leid mij in Uw waarheid. Leer ijverig mij Uw wet betrachten. (...) Laat de oprechtheid meer en meer met de vroomheid mij behoeden...” [Psalm 25]. Ondertussen blijft de opdracht gelden: “Staat dan, de lenden omgord hebbende met de waarheid...”

J.M.J. Kieviet

De Laatste Eer

Richteren 16:31

Toen kwamen zijn broeders afen het ganse huis zijns vaders, en namen hem op en brachten hem opwaarts, en begroeven hem tussen Zora en tussen Estháol, in het graf van zijn vader Manóach; hij nu had Israël gericht twintig jaar.

*Het is in onze taal een begrip om 'iemand de laatste eer te bewijzen.' We hebben het over 'een eervolle begrafenis.' Honderden uitvaartverenigingen in Nederland dragen de naam 'De Laatste Eer.' Maar, is een begrafenis nu eigenlijk wel zo eervol? Ik bedoel, hoe komt het ook alweer dat de mens moet sterven? Is dat niet een gevolg van de zonde? Het is een straf! Is dat eervol? En wat gebeurt er als de mens sterft? Zijn lichaam gaat tot ontbinding over. En laat ik daar verder maar niet over uitweiden... Is dat eervol? Voor het kroonjuweel van Gods schepping? Geschapen tot Gods eer, om eeuwig te leven. Maar wat is de vreselijke werkelijkheid? 'Stof zijt gij, en tot stof zult gij wederkeren.' Paulus zegt in 1 Korinthe 15:43 'Het (dode lichaam) wordt gezaaid in óneer...'.
En toch kan er sprake zijn van een eervolle begrafenis. We zien dat bij Simson.*

We gaan de serie over Simson afsluiten. De laatste keren hebben we stilgestaan bij de manier waarop hij aan zijn einde is gekomen. Hoe hij bad om wraak voor zijn ogen. Hoe hij kracht van de Heere kreeg om die immense pilaren om te duwen en zo duizenden Filistijnen te doden. We hebben gezien dat dit geen zelfmoord is geweest en dat Simson ook geen zelfmoordterrorist is geweest. God nam wraak op de vijanden van Zijn volk en Hij gebruikte Simson als wapen. En met deze laatste actie, waarin hij het hoogste offer bracht, werd Simson als richter gerehabiliteerd. Hij stierf door het geloof, zo lezen we in Hebreeën 11.

Simson werd door de Heere verlost van zijn Filistijnse kwelgeesten. Hij werd ook verlost van zijn blindheid. Want nu mocht hij God zien, van aangezicht tot aangezicht (1 Korinthe 13:12). Maar ook was Simson van Simson verlost. Kun je meevoelen wat dat laatste betekent? Geen ellendig mens meer. Geen lichaam des doods meer (Romeinen 7:24), maar verlost. *Keer mijne ziel, tot uwe ruste weder; gij zijt verlost, God heeft u welgedaan.*

Maar wat gebeurt er met zijn lichaam? Blijft dat liggen in dat massagraf, tussen de vijanden des Heeren? Nee, God zorgt ervoor dat dit niet gebeurt. Als zijn familieleden horen wat er in de tempel van Dagon in Gaza is gebeurd, gaan ze in de puinhopen zoeken. En als ze Simsons lijk gevonden hebben, nemen ze het mee en geven het een eervolle begrafenis in de buurt van zijn geboorteplaats, in het graf van zijn vader Manóach. En de Filistijnen zijn door de gebeurtenissen zo verlamd, dat ze zich er niet tegen verzetten.

Op die manier is er na zijn dood voor Simson gezorgd. Is dat geen extra bewijs dat de Heere Zijn ontrouwe Nazireeër toch weer in dienst genomen heeft? Vandaar dat de Bijbelschrijver eindigt met deze woorden: *'hij nu had Israël gericht twintig jaar.'*

Jonge mensen, wij gaan een keer sterven, net als Simson. Zul jij een eervolle begrafenis krijgen? Dat zal niet bepaald worden door uiterlijkheden. Mensen zoals de rijke man uit de gelijkenis worden met pracht en praal naar hun laatste rustplaats gebracht. En er worden tijdens de uitvaartplechtigheid wellicht mooie toespraken gehouden. Maar dat bepaalt niet of zo'n begrafenis eervol is. De rijke man sloeg zijn ogen op in de pijn. In zijn tijd op aarde was hij geëerd. Maar de dood bracht hem eeuwige oneer en oneindig verderf.

Voor een eervolle uitvaart moet je kijken naar dat hoopje ellende dat voor de poort van die rijke man lag. Wiens enige vrienden de honden waren, die zijn wonden likten. Maar Lazarus werd door de engelen gedragen in de schoot van Abraham. Tijdens zijn leven telde hij niet mee. Hij werd over het hoofd gezien en veracht. Maar de Heere eerde hem door hemelse troongeesten te sturen om hem op te halen. Of zijn lichaam eervol begraven is, weet ik niet. Maar in de eeuwigheid werd hij met koninklijke eer en heerlijkheid gekroond. En die kroon der rechtvaardigheid is weggelegd voor allen die de verschijning van de Heere Jezus hebben liefgehad (2 Timotheüs 4:8).

Jonge mensen, zoek de Heere terwijl Hij te vinden is en roep Hem aan, terwijl Hij nabij is (Jesaja 55:6). Dan alleen krijg je een eervolle begrafenis. Een laatste, maar ook eeuwige eer!

Ds. M.A. Kempeneers
www.bewaarhetpand.nl

Gods dienaren werken naar de wil van de Heere. Zij worden gezonden naar de plaats, zelfs plaatsen, waar zij moeten werken. De tijd en wijze is door de Heere bepaald. In het Oude Testament wordt daar al op gewezen. Zie de gang en plaats van de profeten. In het Nieuwe Testament schittert ook de leiding en zorg van de Heere. Het valt op dat de hoogte Profeet en Leraar gekomen is tot de aarde en dat Hij daarop gewerkt heeft. Hij predikte en verrichtte wonderen. Lijdend, betalend, verzoenend, verdienend voor zondaren. Hij is gesteld door Zijn Vader tot een Heere en Koning. Jezus Christus zal ook loon ontvangen op Zijn arbeid. Hij is de Heere en Koning van Gods uitverkoren Kerk. Heerser tot in alle eeuwigheid. Wat heeft Jezus niet gedaan op de avond van de opstandingsdag. Welk een woord sprak Jezus: Vrede zij ulieden; gelijkwijs Mij de Vader gezonden heeft, zend Ik ook ulieden (Joh. 20:21). In Zijn Naam moet gepredikt worden bekering en vergeving der zonden onder alle volken, beginnende van Jeruzalem (Lukas 24:47). De inzet zien we duidelijk in het boek Handelingen en in de brieven. Terecht worden de Handelingen der apostelen genoemd naar de elfen. Saulus van Tarsen wordt apart genoemd. Als Paulus ging hij de wereld en de gemeenten in. Saulus was een bijzonder wonder Gods. De grote vijand werd een vriend, een metgezel. Dit werd Saulus omdat de Heere hem gemaakt had tot een burger, tot een onderdaan. De drie-enige God verbond Zich aan Saulus en werkte in

hem. Mede tot heil van zondaren, gemeente en medewerkers. Paulus werkte niet als een solist. Hij had medebroeders in de bediening. Een van hen is Timotheüs. Zelfs twee brieven heeft Paulus aan Timotheüs geschreven. Heeft Paulus Timotheüs voorgetrokken? Had hij voorliefde tot hem? Stond Timotheüs in zijn pastorale lijst bovenaan? Wanneer onder het lezen van getuigenissen door Paulus voorbij gezien wordt het soevereine werk des Heeren, komt men tot puur menselijke gedachten en uitspraken. Wat Paulus zegt heeft een vaste, blijvende plaats gekregen in Gods Woord. Het Woord wat wij bezitten. We kunnen wat lezen, zowel van Saulus als van Timotheüs. We bezitten zelfs twee pastorale brieven. Brieven van betekenis voor Timotheüs, maar ook voor de gemeente en voorgangers. Het schrijven is niet tijdgebonden. De brieven zijn veelzeggend en instruerend, ook voor onze tijd. Door de voorzienige leiding hebben Paulus en Timotheüs elkaar gezien en gesproken. Vanaf het eerste uur is er een band ontstaan met rijke gevolgen voor elkaar en niet te vergeten voor de gemeenten. Wat we in de Schrift lezen, bevat ook veel voor nu. Er zou meer samenwerking en samenleving tussen Gods dienaren moeten zijn. De nood der tijden roept daarom. Aan die roep dient gehoor gegeven te worden. Paulus ontmoette Timotheüs op zijn tweede zendingsreis. De geschiedschrijver Lukas vermeldt de ontmoeting zo: En zie aldaar was een zeker discipel met name Timotheüs. Paulus had behoefte aan bijstand voor het missionaire werk. We kunnen aannemen dat het gebed tot de Heere Die zendt en geeft, steeds plaatsvond. De ontmoeting in Lystre deed veel. Paulus ontdekt in Timotheüs het werk van Gods Geest. Paulus ziet in Timotheüs een discipel. Een leerling. Een

Paulus. Woord ook voor nu!

Timotheüs

volgeling van Jezus. Begiftigd met bekwaamheden om in de dienst van Christus Jezus de Heere te staan. Timotheüs mag in de Schrift thuis zijn. Voordat Paulus symbolisch zijn handen ophief boven het hoofd van Timotheüs en Timotheüs meenam op de zendingsreis, wilde Paulus het oordeel van de broeders te Lystre en Ikonium weten. Calvijn schrijft: De voorzienigheid welke Paulus elders beveelt in acht te nemen, brengt Paulus in praktijk. Tot blijdschap van Paulus geven de broeders een goed getuigenis. Leer en leven werden gesierd en beheerst door Godsvreze. Er was ook, zoals de Schrift zegt, een goed getuigenis van hen die buiten zijn. Er wordt op ons gelet. In het opschrift van de brieven wordt Timotheüs genoemd door Paulus zijn oprechte zoon in het geloof (1 Tim. 1:2). Mijn geliefde zoon (2 Tim. 1:2). Timotheüs is in geestelijke opzicht een wettige zoon van Paulus. De band die er mag zijn is een geloofsrelatie met God en Christus Jezus. Door God de Heere gewild en ontstaan door de levendmakende werking van de Heilige Geest. Zo ook de onderlinge geestelijke verwantschap. In Filippi. 2 schrijft Paulus in zijn aanbeveling van Timotheüs aan de gemeente van Filippi over de geestelijke zielsverwantschap en prijst Paulus Timotheüs om zijn inzet voor het Evangelie, samen met hem, als een kind met zijn vader (Filippi. 2:22). Paulus werd een geestelijke vader van Timotheüs. In woord en daad. Timotheüs was eensgeestes met Paulus. Timotheüs was Gods dienaar en medewerker van Paulus. Een trouwe metgezel. Steeds in het gezelschap van Paulus. Ook in de gevangenschappen. Johannes zegt: Wie uit God geboren is, heeft allen lief die uit God geboren zijn. Leeft dit bij ons? Wordt het gezien in gebed en daad?

ds. M.C. Tanis

Nabetrachting

Een inniger beleefde gemeenschap met Christus

Wie vaak met elkaar aan de maaltijd zit, leert elkaar steeds beter kennen. Je wordt vrijmoediger en openhartiger tegenover elkaar. Zo dient er door het aanzitten aan het Heilig Avondmaal een inniger gemeenschap met Christus te komen. “Die gemeenschap vindt plaats als we door middel van het Heilig Avondmaal net zo’n eenheid met de Heere Jezus Christus ervaren als met het voedsel en de drank die bij een gewone maaltijd helemaal een worden met ons lichaam. De geur en de wezenlijke kracht en inhoud van de Heere Christus moeten – met eerbied gesproken – in ons leven ook meer en meer openbaar komen als we aan de tafel des Heeren geweest zijn.” Het gewone eten geeft het lichaam kracht. Het Avondmaal is tot versterking van het geestelijke leven. Het vlees en bloed van Christus is waarlijk spijs en drank. Het is erg als niet uit de daden van de Avondmaalganger blijkt dat hij wil leven in gemeenschap met Christus. Avondmaalgangers dienen daar juist naar te staan. Het middel om dit te bevorderen is het gedenken aan de Heere Jezus Christus. Het Avondmaal wil sterken om een christelijk leven te leiden.

Een vernieuwing en versterking van de gaven van berouw, geloof en liefde

De Heere zorgt ervoor dat de geestelijke gaven van berouw, geloof en liefde toenemen. Wie niet op de juiste wijze is aan geweest aan het Avondmaal, ondervindt niet de groei van berouw, geloof en liefde. Teellinck schrijft dat er veel mensen zijn die geestdriftig naar de tafel des Heeren lopen terwijl ze er ondertussen geen enkel besef van hebben dat genoemde geestelijke gaven versterkt moeten worden. Hij noemt het voorbeeld van een huisvrouw die naar de markt gaat en telkens zonder boodschappen terugkeert. Zo zijn er avondmaalgangers die met lege handen naar huis terug keren. De ware christen moet erop gericht zijn dat de geestelijke gaven van berouw, geloof en liefde groeien. Het middel daartoe is gedenken aan de Heere Jezus Christus. Hij heeft het Avondmaal ingesteld tot versterking van berouw, geloof en liefde. Wie gelovig aanzit zal daarin zeker versterkt worden. Het berouw neemt toe door het overdenken van het lijden en sterven van Christus. Het neemt ook toe als Gods grote goedertierenheid overdacht mag worden. Teellinck gebruikt het voorbeeld van een koning die een vroegere verrader vergeeft en hem zelfs aan tafel nodigt. Als hij van de tafel weggaat moet die man toch des te meer zijn verraad verfoeien en daarover bedroefd zijn? Zo moeten Gods kinderen na het avondmaal des te meer berouw krijgen over hun zonden. Het dient ook rust te geven in het hart te bedenken dat Jezus

Christus de schuld ten volle betaald heeft. Hij is een volkomen verzoening voor al onze zonden (1 Joh. 2:2). Laat de duivel en het geweten dan maar beschuldigen. Christus is de Borg Die de schuld heeft betaald. Hij heeft Zichzelf uit enkel liefde overgegeven om verbroken te worden vanwege de zonden der Zijnen. Wie dat mag overdenken na de avondmaalsgang zal willen breken met alle zonden.

Een nieuwe gehoorzaamheid

“Als we aan het Avondmaal des Heeren zijn geweest, moeten we een nieuwe gehoorzaamheid aan de dag leggen.” De weg van Gods geboden dient gelopen te worden en het werk van de Heere moet met kracht ter hand genomen worden. Door het Avondmaal wil de Heere kracht geven om des te meer naar Zijn geboden te leven en Hem des te meer te gehoorzamen. Het komt aan op een wandelen in nieuwigheid des levens (Rom. 6:4). In een nieuw leven wandelen, dat is de opdracht voor Gods kinderen. Het brood en de wijn hangen als zegels aan het verbond der genade waardoor Gods kinderen verplicht zijn de Heere, hun God, met vernieuwde krachten te dienen. De Heere schrijft Zijn wet in het hart en brengt tot een wandelen in de weg van Zijn geboden. Door het brood te eten en de wijn te drinken hebben de avondmaalgangers zich verplicht tot een nieuwe gehoorzaamheid. Na het aanzitten dient daar werk van gemaakt te worden. Het is erg dat er avondmaalgangers zijn die een werelds leven leiden. Zij denken er niet aan een nieuw leven te beginnen en daarmee door te gaan. De avondmaalsgang verplicht tot een nieuw leven en gehoorzaamheid aan de Heere. Wie dat blijft weigeren zal door de straffende Hand des Heeren verbroken worden. De Heere strafte de gemeente van Korinthe voor misstanden rondom het Avondmaal. Teellinck schrijft dat slechts weinigen na deelname aan het Heilig Avondmaal een ander en beter leven zijn gaan leiden. De Heere klaagde over het volk Israël. De Heere heeft veel reden tot klagen over avondmaalgangers die Hem ontrouw zijn en in de wereld leven. “Zij kennen de Heere, hun God, minder dan een rund zijn eigenaar en weten minder van de tafel des Heeren dan een ezel van de krib van zijn meester.” (Jes. 1:3).

Ds. A. van Heteren

AMBT EN PLICHT

De besluiten van de Generale Synode worden nog steeds met veel spanning tegemoet gezien. Maart kan weer veel nieuwe onrust geven, aan welke kant dan ook. Maar het kan ook wel eens heel goed zijn om een andere la van het kerkelijk bureau open te trekken, namelijk die van de kerkenraad. Het kerkelijk gezag berust namelijk vooral bij de plaatselijke gemeente.

Ik heb het zelf ook lange tijd zo gezien dat classis en synode de meerdere vergaderingen zijn. We denken dan “top down”, dat wil zeggen dat alles van bovenaf beslist en bestuurd wordt. Deze vorm van kerkregering zien we vooral in de Roomse kerk. Roma locuta, causa finita: Rome heeft gesproken, de zaak is beslist. In de vroegere Hervormde kerk leek het daar ook iets op. Het was immers bij de scheuring van 2004 zo, dat de kerkelijke goederen altijd vervielen aan de landelijke kerk. Daarom spraken we ook over de Hervormde kerk (enkelvoud). Maar wij vormen met elkaar de Christelijke Gereformeerde kerken (meervoud). Ons kerkverband wordt zodoende gevormd door het geheel van de plaatselijke kerken. Classis en Synode zijn geen meerdere vergaderingen, maar bredere vergaderingen. Het gezag berust in feite dus bij de plaatselijke kerkenraad.

Laten we dus niet alleen en vooral betekenis toekennen aan Nunspeet, maar kijk eens naar uw eigen gemeente en uw eigen kerkenraad. Het zou wel eens kunnen zijn dat de eigen kerkenraad voor grote beslissingen gesteld wordt. Als ik het dan heb over de kerkenraad, dan bedoel ik daarmee vooral de gemeente, uw gemeente.

Bent u als kerkenraad u bewust van uw dienst, maar ook van uw gezag? Een kerkenraad wordt door deze beide zaken bepaald. Allereerst kunnen we spreken van een ministerium, of een diakonia; beide woorden betekenen: dienst. Een kerkenraad heeft een dienende taak. Talrijk zijn de broeders, die samen met elkaar de gemeente dienen. Zij zijn als herders en opzieners van de kudden. Zij trekken er elke week op uit om de gemeente bij te staan en toe te rusten. Zij doen hun werk belangenloos en krijgen lang niet altijd waardering of dank. Integendeel, hun dienst wordt soms te gering geacht.

Naast deze dienst kunnen we ook spreken van hun gezag. Zij zijn opzieners van de kudde. Een kerkenraad vormt de kleinste synode. In Nunspeet heerst soms verdeeldheid. Hoe is dat in uw gemeente en uw kerkenraad? Hoe staat het met die uitspraken en besluiten? Het is wel goed om daar eens mee te beginnen. We moeten dus niet vanaf de top, maar van onderaf denken. De kerkenraad waakt over de leer. Is die leer bij elke kerkenraad veilig? Is concreet gedacht, uw en mijn gemeente standvastig en hebben we een vaste koers uitgezet? Als kerkeraden en gemeenten zuiver denken en leven en geloven, zal de Synode van Nunspeet daar de vruchten van plukken.

Het is de laatste jaren meer en meer gewoonte geworden dat een plaatselijke kerk een beleidsplan hanteert. Op de website, die de meeste gemeenten hebben, wordt vaak aandacht gegeven aan de vraag: Wie zijn wij? Nu is dat niet zo’n dringende zaak, want ieder lid van de kerkenraad heeft zijn handtekening gezet onder het ondertekeningsformulier. Daarin heeft ieder zich verbonden met en gebonden verklaard aan

de Gereformeerde Belijdenis. Ik weet niet zeker of die handtekening nog altijd functioneert. De moeite begint al met de vraag of de kerkenraad wel gedegen kennis heeft van die Belijdenis. Als de kerkenraad heldere gedachten heeft over de leer, dan heeft Nunspeet dat ook. Maar als het daar niet klopt, is het plaatselijk dus ook niet in orde.

Ik kan nog iets dieper afdalen. We kunnen als leden kijken naar de kerkenraad, maar hoe is het met uw gezin? Een gezin vormt een kleine kerk. Er is een tijd geweest, dat de gezinnen duidelijker omlijnd leefden. U hebt misschien wel eens een foto gezien van een kerkelijk gezin uit lang vervlogen dagen. Let eens op de gezichten, op de houding, op de kledij. Er sprak een zekere overeenstemming, ook bescheidenheid en eenvoud uit. Meestal waren het grote gezinnen. Ik zou uit onze gemeenten nog wel namen kunnen noemen van bekende families met namen, die je in meerdere gemeenten aantrof. Onze gemeenten waren in die dagen familiekerken. Ik hoop dat het ook nu nog zo mag zijn. Want het gaat niet om een foto, maar om een innerlijke houding.

Helaas is het wel zo, dat er een kaalslag heeft plaats gevonden in de gezinnen. Het zijn geen kerkjes meer, maar misschien wel duiventillen of voorportalen van de wereld geworden. De kleinste kerken moeten ook gezag uitstralen en dus is het een vraag uit welke beginselen het gezin leeft? Als de bredere vergaderingen hun kracht verliezen, moeten we maar eens naar het grondvlak kijken.

En dan kunnen we zelfs nog dieper afdalen. De kleinste eenheid vinden we toch bij ieder van ons persoonlijk. En dan zijn we precies waar we wezen moeten. Hoe staat het nu met mij? Wat is mijn beginsel en wat leeft u uit? Het zal veelal zo zijn dat de Synode het beeld vertoont van ons aller persoonlijke leven. Gods levende kerk beleeft die persoonlijke eenheid ook slecht zeer ten dele. De gedachten vermenigvuldigen zich. Daarin blijkt ook al hoe verdeeld we innerlijk zijn. Al die stemmen uit de kerken leven in uw en mijn hart. Gelukkig als we dat beseffen en de bede hebben leren bidden: Verenig mijn hart tot de vreze van Uw Naam.

Misschien hebt u die lijn nog niet zien lopen. Dat gebeurt al we hoofdschuddend naar de Synode kijken. Maar beseft u dat de breuken daar ook de uwe zijn? Is de kerkelijke schuld ook al mijn schuld geworden? Zijn we met Jeremia echt verbroken vanwege de breuk van de dochter Sions? Zo gezien bent u ook lid van de Synode of van de kerkenraad. Dan staan we niet meer aan de kant, maar dan drukt de verantwoordelijkheid mij persoonlijk. Dus we moeten van onderaf gaan denken en bidden. Tua res agitur: úw zaak staat op het spel!

Ds. P. Roos

Antwoord op een speciaal gebed

Hoe antwoordt de Heere op mijn gebed in persoonlijke omstandigheden? Als met een promotie een verhuizing samenhangt, hoe kan ik dan weten wat de wil van de Heere is? Als ik verkering met een jongen heb, die wel heel serieus is, maar onkerkelijk? Kan ik dan God vragen wat Zijn wil is? Of als je trouwt, maar er komen geen kinderen, mogen we dan een kind adopteren?

Zomaar een paar vragen ter illustratie van wat een zekere vraagsteller ons voorlegt. De vraag die hierbij gesteld wordt is: als deze dingen voor de Heere worden neergelegd, om Gods wil te mogen weten, hoe antwoordt de Heere mij dan? Laten we allereerst opmerken dat we de Heere niet naar de bekende weg moeten vragen. Als dingen ons uit Gods Woord duidelijk zijn hebben we het antwoord al van Hem ontvangen. In het geval van het aangaan van een relatie met een onkerkelijk iemand bijvoorbeeld zegt de Heere dat we geen juk mogen aantrekken met een ongelovige, 2 Kor. 6:14.

Maar hoe antwoordt God mij op mijn persoonlijke vragen, waarbij ik graag wil dat mij de weg gewezen wordt? Het antwoord is : eveneens door middel van Zijn Woord. Als we de Heere iets voorgelegd hebben, dan moeten wij op Zijn antwoord wachten. De enige juiste manier van het wachten is biddend. Allereerst biddend in ootmoed, want we hebben niets verdiend. Maar ook pleitend, pleitend op Zijn belofte dat Hij wil schenken al wat ons ontbreekt, Psalm 81:11b. We moeten leren dat de Heere ons antwoorden wil omdat Hij het beloofd heeft en niet omdat wij bidden. Wij moeten leren dat Hij ons de weg wil wijzen om de verdienste van Christus. Daarom bidden wij in Jezus' Naam. Dat is een oprecht gebed, een gebed in besef van onwaardigheid, afhankelijkheid en in een besef van de grootheid en goedheid van de Heere. Dit hebben we niet van onszelf. Wie kan er bidden zoals het behoort? Oprecht moeten we gemaakt worden en daarom horen we David bidden dat oprechtheid en vroomheid hem mogen behoeven. Behoeven voor trotsheid en rechthebbendheid. Maar hoe antwoordt Hij nu? Door Zijn Woord dus, door de Bijbel. Dat betekent echter niet dat we in de Bijbel moeten gaan zoeken naar een antwoord, maar dat we goed moeten opletten als we uit de Bijbel lezen of als ons voorgelezen wordt of als we onder de prediking van het Woord verkeren. Waarom niet zelf zoeken? Omdat het hart arglistig is en we van nature op onszelf aan denken. We vinden dan al gauw iets wat ons wel van pas komt. Maar als we gewoon op volgorde lezen en ons vol verwachting onder de prediking van Gods Woord stellen, dan zullen we gewaar worden dat Hij spreekt, antwoordt, de weg wijst. Op een duidelijke, maar ook zo verrassende manier. Dan kan de Heere een bekend of

onbekend woord uit de Bijbel gebruiken om ons de weg te wijzen. Een oude geschiedenis gaat dan bijvoorbeeld voor ons leven en we horen in de verkondiging van die en die tekst duidelijk de stem van de Heere. En de Heilige Geest overtuigt ons dat het antwoord van de Heere is. Bij het vragen naar Gods wil als we voor een belangrijke beslissing staan in ons leven zal de Heere ons op Zijn tijd antwoord geven. Niet door een stem of droom, maar door middel van Zijn Woord. Laat Psalm 34 vers 5 moed geven: Ik heb de HEERE gezocht en Hij heeft mij geantwoord en mij uit al mijn vrezes gered! De Heere heeft ons echter ook verantwoordelijkheidsbesef gegeven. Dat gebruikte Lot niet, toen hij ging verhuizen in de regio van het goddeloze Sodom. Wat een gevolgen heeft die daad gehad! Zo is het dwaas om in verband met een promotie naar een stad te gaan verhuizen met je gezin, als je daar niet kerken kunt. In een dergelijk geval hoeft je de hemel niet om raad te vragen, want dan zegt bijvoorbeeld de geschiedenis van Lot ons al genoeg. Waarom zou deze geschiedenis immers in de Bijbel staan? De vraagsteller komt zelf met een voorbeeld. Een van de kleinkinderen is nu al geruime tijd getrouwd, maar er komen geen kinderen. Is het dan Gods wil dat we er ons bij neerleggen? Of mogen we andere stappen ondernemen, adoptie dus. Gaan we zo niet tegen Gods wil in? Of is dat juist een weg die de Heere ons duidelijk wijst? Wel, dat zou heel goed kunnen! Er zijn immers wereldwijd zoveel kindertjes zonder goede verzorging en de Bijbel roept immers ook op tot barmhartigheid jegens onze arme medemens? Maar als we twifelen: raad vragen aan de Heere! Vragen of Hij het maar duidelijk tegenhouden wil als het Zijn wil niet is. En vragen of Hij onze weg voorspoedig wil maken als Hij deze weg voor ons opent! Met andere woorden: Ken Hem in al uw wegen en Hij zal uw paden recht maken, Spreuken 3 vers 6. Zo maakt God ook in de weg van Zijn voorzienigheid Zijn wegen bekend. Gelukkig zijn we als we in ons leven het geheim van het gebed tot God mogen kennen. Ken Hem in al uw wegen, zo hoorden we al, maar ken Hem bovenal met het oog op het ene nodige. Want als die vraag gaat leven in mijn hart: hoe word ik tot God bekeerd, hoe krijg ik een genadig God, welnu, dan zal God gewis en zeker antwoord geven: door Woord en Geest!

Ds. K. Hoefnagel

Cyprianus – pastor in tijden van grote sterfte (2)

In het voorjaar van 251 keert Cyprianus terug naar Carthago. De hevige vervolging onder keizer Decius in inmiddels ten einde. Sommige christenen hebben onder deze vervolging hun geloof verloochend en wierook aan de keizer geofferd. Anderen hebben niet daadwerkelijk geofferd, maar een offerbewijs gekocht (de zogenaamde *libellatici*). Als zij na de vervolging willen terugkeren tot de christelijke kerk, ontstaat daarover de nodige commotie. Mogen deze zogenaamde afvalligen (*lapsi*) terugkeren tot de christelijke gemeente? En wie beslist er over hun toelating? Is dat de bisschop of zijn dat de christenen die tijdens de vervolgingen allerlei lijden hebben ondergaan en zijn staande gebleven (de zogenaamde *confessores*)? Cyprianus wijdt een boekje aan deze vragen: *De lapsis*.

Maar niet iedereen is de mening van Cyprianus toegedaan. Daardoor ontstaat er verdeeldheid tussen christenen in dezelfde plaats. Op die verdeeldheid reageert de bisschop van Carthago door opnieuw een boekje te schrijven dat grote bekendheid heeft gekregen, en grote invloed heeft uitgeoefend: *‘Over de eenheid van de algemene christelijke kerk’*.

Epidemie

En dan breekt in 252 het moment aan dat Carthago getroffen wordt door een afschuwelijke pestepidemie. Velen sterven. De levenden worden overmand door angst en verdriet. Sommigen hebben geliefden verloren aan de pest. En velen zijn bang dat ook zij ten prooi zullen vallen aan de dodelijke ziekte. Het is naar aanleiding van deze gebeurtenis dat Cyprianus zijn boekje *‘Over de sterfelijkheid’* laat verschijnen.

In dit boekje wil Cyprianus zijn gemeenteleden bemoedigen, nu de pest zo verschrikkelijk om zich heen grijpt. Heel bijzonder heeft hij de wankelmoeiden op het oog: degenen die wankelen onder de druk van de omstandigheden en die de grond onder hun voeten dreigen te verliezen. Met woorden van vermaning en vertroosting *‘uit de overweging van de Heilige Schrift geput’* richt

Cyprianus zich tot hen, in de hoop *‘de moedeloosheid uit de zwakke harten te bannen’*.

De Bijbel naast de actualiteit

Het eerste wat Cyprianus in zijn kleine boekje doet, is de Schrift leggen naast de actuele gebeurtenissen. In dat verband wijst hij erop, dat *‘pestilentiën’* door de Heere Jezus Zelf voorzien zijn als tekenen van Zijn naderende wederkomst: *‘De Heere heeft immers voorzien dat deze dingen zouden komen, toen Zijn profeterend Woord het volk leerde en onderrichtte, versterkte en voorbereidde op het verduren van alle toekomstige kwalen. Hij heeft het van tevoren luid verkondigd: Op vele plaatsen zullen oorlogen en hongersnood, aardbevingen en pestilentiën ontstaan’*.

Nu komen deze voorzeggingen uit. Maar dat betekent ook dat de belofte van Christus dat Hij wederkomen zal, vervuld zal worden. Cyprianus: *‘Welnu, thans gebeurt wat voorzien is, weldra zal dan ook volgen wat beloofd werd. De Heere Zelf beloofde het en sprak: Alzo ook gij, wanneer gij deze dingen zult zien geschieden, zo weet, dat het Koninkrijk Gods nabij is (Lukas 21: 31)’*. Gods Kerk mag bij de tekenen der tijden het hoofd opheffen: haar verlossing is nabij!

Simeon

Intussen onderkent de pastor van Carthago het: Niet bij alle ware gelovigen is dit blij vooruitzicht de praktijk. Ook Gods kinderen kunnen zo bevreesd zijn voor de dood. Cyprianus opent dan opnieuw de Schriften en wijst op het voorbeeld van Simeon: *‘Hem werd van Godswege beloofd dat hij niet zou sterven voordat hij de Christus zou hebben gezien. Toen dan het Kind Christus met Zijn moeder in de tempel kwam, werd zijn geest verlicht en hij besepte, dat de Christus Die hem voorzien werd, geboren was. Verheugd dan wegens de naderende dood en zeker van zijn aanstaand vertrek naar de hemel nam hij het Kind in zijn armen en de Heere prijzend riep hij uit: Nu laat Gij, Heere, Uw dienstknecht gaan in vrede, naar Uw woord, want mijn ogen hebben Uw zaligheid gezien (Lukas 2: 29)’*.

In prachtige, beeldende taal merkt Cyprianus dan op, dat Simeon hier onder woorden brengt, *‘dat er dan vrede zal zijn voor de dienaren des Heeren, dat er dan vrijheid zal zijn en geborgenheid en rust, wanneer wij ontruikt aan de storm, de haven binnenvaren van de eeuwige veiligheid’*.

Het strijdperk van dit leven

Tegelijk wijst hij erop, dat deze wereld voor een ware gelovige toch vooral de plaats van strijd is: *‘Wat heeft de wereld ons anders te bieden dan de dagelijkse strijd met de duivel, het ononderbroken afweren van zijn schichten en pijlen? Ons is immers een harde en onophoudelijke strijd beschoren met de hebzucht en de onzuiverheid, met haat en ijdelheid, met al de lusten van het vlees en de wereldse genoegens. Langs alle zijden aangevallen en in het nauw gebracht door het duivels geweld, kan het menselijk hart nauwelijks op alle plaatsen tegelijk de vijand weerstand bieden. Is de hebzucht neergeslagen, dan pleegt de begeerlijkheid opstand; is deze onderdrukt, dan volgt de ijdelheid en is de ijdelheid tot niets teruggebracht, dan toornt de haat, dan steigt de hoogmoed; de drankzucht lokt, de nijd vernielt alle verstandhouding tussen de mensen, de jaloersheid verbreekt de vriendschapsbanden’*. Sterven, zo wil de pastor van Carthago zeggen, is toch voor Gods kind ook voorgoed afsterven van de zonde en het beërven van de eeuwige rust?

Intussen stelt datgene wat Cyprianus schrijft, ons heel persoonlijk voor de vraag: Kennen wij de dagelijkse strijd tegen de aanvallen van de vorst der duisternis, tegen de zondige wereld en vooral tegen de oude mens der zonde? Want het is Gods strijdende Kerk die vertroost mag worden met het vooruitzicht van *‘de haven van de eeuwige veiligheid’*!

ds. A.J.T. Ruis

Wat hebben deze schapen gedaan?

Vorige keer besprak ik het recent herverschenen boek van ds. M.A. Kempeneers *Waar is ons kind?* In dezelfde weken kwam er een soortgelijk boekje van ds. A. Schot (Ger. Gem., Nunspeet) uit. Hij schreef het “om zulke ouders bij te staan in hun verdriet”. Ook hier treft ons de tere en betrokken toon. Worden schieten tekort, zo is de titel van het eerste hoofdstukje. Dat is terecht gezegd. Alleen wie zo’n verlies meemaakte, weet wat het is. Tegelijkertijd mogen we beseffen dat Gods voorzienigheid over alle dingen gaat; ook over het verlies van een lief klein kindje. Het Woord van de Heere reikt dan ook troost en leiding aan voor bedroefde vaders en moeders. Daaruit wil dit boekje dan ook putten.

Er komt veel aan de orde. Ik citeer een paar hoofdstuktitels. *Enkele voorbeelden uit de Heilige Schrift. De visie op de erfzonde. Heeft het kind een ziel? Rondom de begrafenis. Het leven gaat door.* De schrijver schroomt niet om ook zijn eigen ervaringen van verdriet en vertroosting in dezen met de lezers te delen. Ze zijn fijngevoelig onder woorden gebracht en zullen voor deze en gene lezer wellicht tot herkenning en bemoeiding dienen.

Het boekje laat zich lezen als een pastoraal bedoelde handreiking. Met veel verwijzingen naar het spreken van de Heilige Schrift. Op meerdere plaatsen schrijft ds. Schot nadrukkelijk dat voor hem de belangrijkste vraag is: Wat zegt de Schrift? Ook wat onze belijdenis zegt, is daaraan ondergeschikt, voegt hij er veelbetekenend aan toe. Daarbij doelt hij dan vooral op gestelde vragen en gegeven antwoorden die betrekking hebben op “de staat van onze kinderen”.

Ds. Schot maakt er in zijn boekje nogal een punt van om vast te stellen dat we met een beroep op Gods Woord niet kunnen beweren dat alle jonggestorven kinderen (al dan niet kinderen der gemeente) zalig zijn. Op heel wat bladzijden maakt hij deze opmerking. En waar hij het niet uitdrukkelijk zegt, blijkt dit op veel andere pagina’s de achtergrond van zijn wat polemische woordkeus te zijn. Ik geef de schrijver toe dat de Bijbel dat ook niet met zoveel woorden zegt.

Toch zijn er nogal wat Godzalige schrijvers geweest die hierin heel wat ruimer dachten dan ds. Schot onder woorden brengt. Wilh. à Brakel, een onverdacht gereformeerd en bevindelijk prediker toch, schrijft in zijn Redelijke Godsdienst bijvoorbeeld: “Alle kinderen der bondgenoten, hetzij bekeerd of onbekeerd, hetzij voor of na het ontvangen van de Doop, in hun jonkheid stervende, moeten gehouden worden zalig te zijn uit kracht van het Verbonds Gods, in hetwelk zij geboren zijn, en alzo te zijn kinderen des verbonds.” A Brakel wist zich in deze ruimhartige opvatting verbonden aan Dordtse vadersen als Petrus Plancius en Festus Hommius, felle

bestrijders van de remonstrantse leer. Laatstgenoemde was scriba van de Synode van Dordt. In de Contra-remonstratie, de voorloper van de Dordtse Leeregels, hadden zij met andere gereformeerde leraren het volgende verklaard: “Dat voor Gods uitverkoren kinderen te houden zijn niet alleen de volwassenen, die in Christus geloven en die waardiglijk het Evangelie wandelen, maar ook de kinderen des verbonds, zo lang als zij metterdaad niet het tegendeel bewijzen, en dat overzulks gelovige ouders, wanneer hun kinderen in hun kindsheid komen te sterven, geen oorzaak hebben om te twijfelen aan de zaligheid van deze hun kinderen.” Het was ook de gedachte van Gomarus.

Wat is de achtergrond van deze milde en royale opvatting aangaande de jonggestorven kinderen bij onze vadersen? Het is het geloof in de welgemeendheid van Gods beloften en de waarachtigheid van Zijn trouwverbond voor de kinderen der gemeente. Dat doet het gewicht van de erfzonde en de ernst van de menselijke verdorvenheid, ook van onze kinderen, niet teniet. Ook zij kunnen in het rijk van God niet komen dan door het wonder van Gods genade, zoals ons doopformulier terecht beklemtoont. Maar tegelijkertijd betitelt datzelfde formulier de te dopen jonge kinderen als “erfgenamen van het rijk Gods en van Zijn verbond.” Op blz. 48 van zijn boekje schrijft ds. Schot dat het “wij en onze kinderen” van het formulier niet de gehele gemeente betreft. En even verder dat het er bij de doopsbediening niet om gaat of het gedoopte kindje in de verbondsbelofte deelt. Mijn vraag: hoe zijn zulke en andere beweringen te combineren met het duidelijke spreken van onze Catechismus in antwoord 74?

Bij al het mooie en tere dat in dit boekje te vinden is, ervaar ik een onnodig tekort aan bijbels en gereformeerd pastoraal spreken. Onze vadersen durfden over dit thema heel wat onbevanger – en daarmee troostvoller – te spreken en te schrijven. Tot slot nog een voorbeeld daarvan. Jacobus Revius, één van de medewerkers aan de Statenvertaling, schreef het volgende gedicht over *Een ongedoopt kind*.

“Mijn naam en vraag mij niet. Ontijdelijk geboren, / Eer ik het leven kend’ had ik het al verloren. / Het zegel des verbonds onwetend ik gemis, / Dies mij ook gene naam alhier gegeven is. / God, die van eeuwigheid tot een veel beter leven / Mij in des levens boek had narmeloos geschreven, / Heeft mij om Christus’ naam ten hemel in geleid, / Waarin alleen bestaat der mensen zaligheid.”

N.a.v.: Ds. A. Schot, *Wat hebben deze schapen gedaan?* Uitgeverij Koster, Barneveld. Gebonden. 127 pag. ISBN 9 789 463 700 511. Prijs € 9,95.

J.M.J. Kieviet

PERS BERICHT

PSALMZANGDAG IN BOVENKERK KAMPEN

Op D.V. zaterdag 21 maart 2020 wordt in de Bovenkerk te Kampen voor de 31e keer de landelijke Psalmzangdag weer gehouden. Het thema van dit jaar is 'Bevrijd'.

Ds. A. Schot, predikant van de Gereformeerde Gemeente te Nunspeet, zal net als vorig jaar, de psalmen van toelichting voorzien. De samenzang wordt op het Hinsz-orgel begeleid door Marco den Toom. De psalmen worden niet-ritmisch gezongen, uit de berijming van 1773.

De Psalmzangdag is voor iedereen gratis toegankelijk. Wel wordt er twee keer gecollecteerd om de kosten te dekken. In de pauze zijn consumpties tegen betaling verkrijgbaar. De middag begint om 13.30 uur en is rond 16.30 uur afgelopen. Parkeertip: Stadhuis, Burg. Berghuisplein, op ca. 10 min. loopafstand van de Bovenkerk. Zie voor meer info de vernieuwde website: www.psalmezangdag.nl.

AANKONDIGING

ISRAËL-JONGEREN-CONFERENTIE 17 & 18 APRIL 2020

Het Deputaatschap voor Israël organiseert in samenwerking met de JBGG en SGP-jongeren een tweedaagse 20+ jongerenconferentie.

Op vrijdagavond is het thema 'Het voorrecht van Jood-zijn, gezien vanuit Bijbels perspectief'. De sprekers deze avond zijn ds. M.H. Schot en ds. A.A. Egas.

Op zaterdagmorgen bepaalt mr. C.G. van der Staaij ons bij 'De Joodse natie, gezien vanaf het politieke toneel'. Dr. B.T. Wallet zal met ons nadenken over 'Antisemitisme, een veelkoppig monster'. Interessante onderwerpen met brede raakvlakken! De zaterdagmorgen sluiten we af met een workshop Israëlsisch koken.

Deze conferentie wordt gehouden in De Buiteling te Wenum-Wiesel (gemeente Apeldoorn).

Van harte welkom! Voor meer informatie en aanmelding: israelconferentie.nl

dood wilde sterven en Zelf een vloek voor ons wilde worden? Paulus zegt het met treffende woorden. Het is geschied opdat de zegen van Abraham over de heidenen zou komen, en wij in die weg de Heilige Geest zouden krijgen. De vervloekte dood van de Zoon van God nam de vloek van ons weg en bracht de zegen over ons! Zo werd het hout dat van zichzelf een vervloekt hout was, een zalig hout, een edel en kostelijk altaar, waar Christus Zichzelf opofferde, en dat ... voor onze zonden!"

Ds. I. Kievit, De zeven kruiswoorden, Zeven overdenkingen, gebonden, 139 blz., € 12,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978 90 8718 2724.

Ds. Kievit (1887-1954) was predikant in de Nederlandse Hervormde Kerk vanaf 1915.

In de jaren 1931-1950 publiceerde hij veel in het 'Gereformeerd Weekblad', waaronder ook de in dit boek opgenomen overdenkingen over de zeven kruiswoorden. Aan het slot van de preek over het kruiswoord 'Het is volbracht' lezen we: "Het is volbracht. Weergaloze liefde Gods, dat hij Zelf voor Zijn eer heeft gezorgd en zo voor de zaligheid van de Zijnen. Dit offer is volkomen. Te rusten in dit offer schenkt vrede en voert ons tot de vrede van God, die alle verstand te boven gaat. Dit 'Het is volbracht', zal eenmaal leiden tot het andere: Het is geschied, en dan is het eeuwigheid geworden om God groot te maken in lichaam en ziel en de kroon te werpen aan de voeten van het Lam."

W. de Vries, M.J. de Vries en P. de Vries, Woord & wetenschap, Goddelijke openbaring en menselijk inzicht, paperback, 231 blz., € 15,95, Uitgeverij De Banier, Labarum Academic, Apeldoorn, ISBN 978 90 8718 1284.

Het geloof dat God deze wereld en de mensen heeft geschapen botst

met de evolutietheorie. De evolutietheorie stelt dat de mens is geëvolueerd uit een eencellig organisme dat ook via natuurlijke oorzaken is ontstaan. Kun je de evolutietheorie combineren met de Bijbel? Dit boek toont duidelijk aan dat dit tot een ernstige aantasting van het christelijke geloof leidt en wetenschappelijk ook niet nodig is. We geven weer wat we lezen op blz. 196 en 197. Evaluatie. Samengevat tast de evolutieleer Gods Woord wezenlijk aan, want hij:

.Suggereert dat het Nieuwe Testament onbetrouwbaar is, omdat daarin veel keren naar Genesis 1-11 wordt

BOEKBESPREKINGEN

Maarten Luther, Belaân met smart en hoon, paperback, 103 blz., € 9,95, Uitgeverij De Banier, Apeldoorn, ISBN 978 90 8718 2656.

In dit boekje zijn 49 lijdensoverdenkingen opgenomen uit de nagelaten geschriften van Luther samengesteld door J. Kranendonk-

Gijssen. Geschikt om in de lijdenstijd te lezen en te overdenken. Enkele woorden die we lezen op blz. 81 willen we doorgegeven: "Wat vloiede eruit voort dat Christus het gezegende Zaad, deze vervloekte

verwezen, onder andere in het geslachtsregister van Christus tot Adam, en dat zelfs Christus' woorden onbetrouwbaar zijn.

.Tast Gods goedheid aan, want evolutie suggereert dat God iets goed noemt, wat gepaard gaat met miljarden jaren van lijden, pijn en dood in het dierenrijk en bij de mens;

.Ontkent de staat der rechtheid en verduistert dat de mens naar Gods beeld is geschapen, want volgens de evolutietheorie is hij geëvolueerd vanuit een aapachtige voorouder;

.Maakt Adam tot een mythische figuur, de zondeval tot een mythe en ondermijnt wat de Bijbel leert over de dood, namelijk dat die als gevolg van de zonde in de wereld is gekomen. Volgens de evolutieleer is de dood er altijd geweest,

.Verduistert het verlossingswerk door Christus, want de erfschuld heeft geen plaats en dat geldt dan evenzeer voor de vernieuwing door en inwoning van de Heilige Geest;

.Tast de garantie aan op het eeuwige gelukzalige leven, waar geen zonde en dood meer is, en verduistert ook de werkelijkheid van de eeuwige rampzaligheid,

.Tast de scheppingsorde aan van man en vrouw en daarmee de uniciteit van het huwelijk, wat veelal tot uiting komt in het verschuiven van opvattingen over de vrouw in het ambt en over homoseksualiteit.

Niet iedereen die theïstische evolutie aanvaardt zal alles wat hierboven is benoemd ook overnemen.

Er kan sprake zijn van gelukkige inconsequenties. Maar wie evolutie voor zijn rekening neemt is niet gereformeerd meer. Hij wijkt af van de gereformeerde belijdenisgeschriften, die de boodschap van Gods Woord over deze zaken duidelijk verwoorden. Wat ernstiger is, hij wijkt af van Gods Woord en verlaat het geloof dat eenmaal de heiligen is overgeleverd."

Wie gedegen argumenten wil hebben tegen het theïstische evolutionisme doet er goed aan dit boek te lezen.

Ds. C.P. Boer, Zie uw Koning! Gebonden, 144 blz., € 16,90 Uitgeverij De Schatkamer, Rumpt, ISBN 978 90 5741 417 6.

Geschied om te lezen in de lijdenstijd en met Pasen. Het boek bevat zeven lijdenspreken en twee Paaspreken. In de preek over 'Zie, de Mens' lezen we op blz. 79 "Het tweede wat we zien wanneer we naar Jezus de Mens kijken met de ogen van de evangelist is Zijn plaatsbekledende liefde. Johannes tekent hoe in deze Mens God tot ons komt. Deze Mens is in staat om zo laag af te dalen in onze verlorenheid, dat Hij onder ons kan staan. Hij daalt zo laag af dat wij op Hem neer kunnen kijken, om Hem kunnen lachen en met Hem kunnen spotten. Maar dan is Hij ons wel een beslissende stap in het licht van de eeuwigheid voor! Hij staat hier op de bodem van onze diepe

Van de redactie

Verschijsning volgende nr.

Het volgende nummer zal verschijnen D.V. donderdag 26 maart 2020. Kopij graag binnen donderdag 12 maart 2020.

Biddag

Woensdag 11 maart mocht de jaarlijkse biddag voor gewas en arbeid gehouden worden. De Heere geve onze afhankelijkheid van hem te beleven. Dat geldt ook onze gezondheid. Het coronavirus is ook in ons land gekomen. Wij zijn kwetsbaar en kunnen onszelf nergens tegen beschermen. Biddagen waren vroeger ook boetedagen. Daar is in onze tijd ook alle reden toe. Gods geboden worden in Nederland al meer, al openlijker en al grover geschonden. Alle reden om te onderstrepen: 'O land, land, land, hoor des HEEREN woord!' Jeremia 22:29.

Ontmoetingsdag

D.V. zaterdag 18 april 2020 in de Christelijke Gereformeerde Kerk van Werkendam. Onderwerp: Hoe lees ik de Bijbel. Sprekers: Prof. dr. A. Baars, ds. J. de Bruin, ds. P. Roos en ds. K. Hoefnagel.

CBB

'Bewaar het Pand' is voor mensen met een leesbeperking beschikbaar bij de CBB (Chr. Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden). Tel. 0341- 565499, e-mail info@cbb.nl

AvH

verlorenheid. Wat wij Hem toewensen: 'Kruis Hem!', hebben u en ik verdiend. Waar wij door God tot een vloek en een oordeel gerekend moeten worden, zet Hij de beslissende stap om Zichzelf in de plaats van mensen door God tot een vloek te laten rekenen."

Ds. C.P. de Boer, Christus' zachtmoedigheid.

Gebonden, 95 blz., € 12,90, Uitgeverij De Schatkamer, Rumpt, ISBN 978 90 5741 416 9.

Dit boekje bevat vijf preken over de zachtmoedigheid van Christus. Er worden lijnen getrokken naar de lijdenstijd. Zo lezen we op blz 61 "Als Christus zegt: Ik ben zachtmoedig, betekent dat: Ik ben het volkomen eens met Mijn Vader; in alle dingen ben Ik gericht en georiënteerd op Mijn Vader. De Zoon wil niets anders dan alleen Zijn Vader gehoorzamen. Ook wanneer Zijn Vader Hem in Gethsémané en op Golgotha brengt. En ook al brengt Zijn Vader de lijdensbeker aan de lippen van de Zaligmaker. Juist op zulke momenten komt Christus' zachtmoedigheid zo duidelijk openbaar."

Beide boekjes van ds. C.P. de Boer zijn uitgegeven ten bate van de kerkbouw Sliedrecht- Bethel.

Winst uit Verlies Contactdag Voorjaar 2020

Thema

"Biddend verwachten... Verwachtend bidden"

D.V. zaterdag 4 april 2020

in de Bethlehemkerk Woerden

Spreker **ds. A.J. de Waard** uit Nieuwdorp

Aanvang 10:15 uur, inloop vanaf 10:00 uur

Getroffen door, betrokken bij of nabestaande van kanker? Van harte welkom! Meld je aan:

Aanmelden: 0341-250434 of online op

www.Winstuitverlies.nl

VAN STAVEREN
begrafenisverzorging

Met aandacht, zorg en respect

Dag en nacht bereikbaar

(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begrafenissen

Vraag vrijblijvend het boekje
"Mijn Laatste Wens".

www.vanstaverenbegrafenissen.nl
info@vanstaverenbegrafenissen.nl

DE BIJBEL EEN VERGETEN BOEK?

Het grootste aantal Duitsers beschouwt de Bijbel als een boek voor oude, zieke of eenzame mensen.

Zie onze website www.svvhed.org voor informatie of een presentatie.

Voor giften aan de
St. Vrienden van Heidelberg en Dordrecht:
NL35 ABNA 0548 9879 20

Steun het evangelisatiewerk in Gent
en bestel uw boeken bij ons.

Uw bestelling ontvangt u binnen
twee dagen thuis.

Email: webwinkel@evangelischcentrum.be
Telefoon (0032)92230560

Begrafenisonderneming de Jongh

*Voor een waardige en stijlvolle verzorging
van alleen begrafenissen*

Hardinxveld-Giessendam	Dordrecht e.o.	Waardenburg
0184 - 61 11 54	078 - 641 27 40	0418 - 65 20 39

H. de Jongh

D.D.E. Meliester

M.K. Ligthart

A.J. van Lieburg

Dag en nacht
persoonlijk
bereikbaar.

www.begrafenisondernemingdejongh.nl

UW ADVERTENTIE IN **KLEUR**?*

* Alleen mogelijk op de achterzijde.

Neem contact
op met de
administratie!